

10. mars 2020

Høring om regelverket for garanterte pensjonsprodukter

Det vises til denne høring og gir med dette innspill til Akademikernes høringsprosess.

Høringen omfatter forslag for å bedre situasjonen for fripoliseinnehavere, der utfordringen over tid har vært at dagens forvaltning av disse er slik at de i praksis får redusert kjøpekraft for hvert år som går. Det antas at mye av årsaken er reguleringsregimet sammen med det generelt lave rentenivået. Dette har negative konsekvenser for pensjonen til mange Teknamedlemmer.

Tekna støtter hovedlinjene i høringen gjennom

- Støtter innføring av et nytt bufferfond sammenslått av tidligere tilleggsavsetninger og kursreguleringsfond.
- Støtter at det åpnes for å kunne bruke tilleggsavsetninger til også å dekke negativ avkastning.
- Støtter at det åpnes for betaling for å frasi seg garantier ved avtale om fripolise med investeringsvalg. Forslag til lovtekst bør justeres.
- Støtter justeringer i reglene om minstegrense for utstedelse av fripolise og raskere utbetaling av små fripoliser. Forslag til lovtekst må derimot justeres.

Det vises til etterfølgende omtale i denne høringsuttalelsen. Øvrige forslag støttes i hovedsak ikke.

Tekna ser at det er gjort et grundig arbeid med å identifisere mulige regelendringer som kan bedre utviklingen av kjøpekraft fra fripoliser, men er bekymret for at dette likevel ikke er tilstrekkelig for å bedre situasjonen vesentlig. Situasjonen bør derfor følges videre for å se om en oppnår det en ønsker ved lovendringene.

Forslag knyttet til bufferfond mv

Sammenslåing av avkastningsbuffer mv

Økonomien i en fripolise er omfattende og komplisert område å forstå for den enkelte kunde. Samtidig påvirker reguleringen av dette hvordan fripolisen forvaltes. Det er i dette også sentralt at det er et skille både mellom kundefordelte midler (og ikke) samt midler brukt til oppregulering (og ikke). For den enkelte fripoliseinnehaver er høyest mulig oppregulert pensjon det sentrale.

Prinsipielt vil vi mene at mest mulig av pensjonsmidlene skal være fordelt til den enkelte kunde. I de vurderinger som gjøres i høringsnotatet oppfatter vi at dette medfører at forslagene om sammenslått bufferfond og føring til amortisert kost bidrar til å synliggjøre verdiene i den enkelte kundes fripolise på en riktig måte.

Når det gjelder bruk av overskudd til oppregulering av pensjonsytelsene så er det samtidig slik at det å ikke bruke alt overskudd til oppregulering vil være formålstjenlig i nødvendig grad for å gi rammebetingelser for at pensjonsinnretningen kan forvalte fripolisen med høyest mulig avkastning på sikt. En må derfor holde igjen overskudd i tilstrekkelig grad for å sikre ytterligere overskudd i framtiden. Og i sum må dette balanseres slik at pensjonen blir høyest mulig.

Hvordan regelverket må se ut for å ivareta dette er et omfattende spørsmål. Vi har ikke grunnlag for å bestride tilsynets vurderinger i høringsnotatet, men ser samtidig at det foreslås omfattende regelendringer vi ikke har grunnlag for å være trygge på utfallet av.

I sum velger Tekna å støtte tilsynets forslag knyttet til sammenslåing av tilleggsavsetninger og kursreguleringsfond som fordeles på den enkelte kontrakt. Dette er omfattende regelverksendringer av stor viktighet for fripoliseinnehaverne slik at det må følges nøye og evalueres om det har de ønskede effekter.

Tekna vil også vise til Pensjonistforbundets rapport om fripolisers overskudd i utbetalingsperioden. Et regelverk som ikke ivaretar at pensjonistene i sum mottar de midlene som er spart til deres pensjon inkludert overskudd fra disse er ikke tilstrekkelig. Dette må følges opp med endringer i regelverket. Vi er skeptiske til at de justeringer som er gjort i forhold til dette i høringsnotatet er tilstrekkelig til å ivareta dette.

Amortisert kost

Det er krevende å se alle effekter ved forslaget, men vurderer det som en klar fordel at dette medfører at den enkelte kundes verdier synliggjøres bedre. Om det også er ryddig for flytteprosesser er det også positivt.

Lånt egenkapital/sluttgaranti

Som det framgår av arbeidsgruppens rapport så vil ordninger med lånt egenkapital eller sluttgaranti overføre potensielt stor risiko til den enkelte uten at fordelene er klare. Den årlige garantier på fripoliser er en sentral garanti som både ivaretar oppregulering i gode år og som sikrer nedsiden i dårlige. Det kan være slik at et noe lengre tidsperspektiv kan gi bedre grunnlag for god forvaltning av fripolisene. Samtidig er det vanskelig å se at dette medfører noe vesentlig annet enn at pensjonsinnretningen kan bygge opp bufferkapital til å ta årlige svingninger framfor å oppregulere pensjonen. Tekna støtter derfor tilsynets vurderinger og at dette ikke foreslås.

Tilleggsavsetninger til å dekke negativ avkastning

Arbeidet i arbeidsgruppen har vist at regelen om at tilleggsavsetningene kun kan benyttes ved manglende avkastning over 0% gir klare negative insentiver til å øke risikoen og dermed avkastningsforventningene for fripolisene. Forslaget om å åpne for at de også kan brukes til å dekke negativ avkastning støttes.

Forslag knyttet til fripoliser mv.

Betaling for å si fra seg avkastningsgaranti

Etter at det ble åpnet for å konvertere fripoliser til fripoliser med investeringsvalg så har dette kun skjedd i et begrenset omfang. Situasjonen der Storebrand overtok Silvers fripoliser viste derimot at det kan være slik at bortfall av avkastningsgaranti kan vurderes til å ha en ikke ubetydelig verdi.

Tekna mener det er viktig at det åpnes for dette. Men samtidig ser vi det vil være åpent i hvilken grad leverandørene vil tilby dette. Vi støtter at dette er noe pensjonsleverandørene står fritt til å velge om de vil tilby på samme måte som at ikke alle i dag tilbyr investeringsvalg. Vi støtter en generell regel for å sikre likebehandling, og at det forventbare er at kompensasjonen reflekterer verdien av bortfall av garantien. Det må derimot tas høyde for at pensjonsleverandørene kan gjøre ulike vurderinger av en slik verdi.

Til lovforslaget stiller vi spørsmål ved behovet for å regulere at det skal brukes «...forsvarlige forutsetninger...». Hvilken veiledning dette gir er for oss uklart og det foreslås at denne bisetningen sløyfes slik at setningen blir «Kompensasjonen skal reflektere verdien av rentegarantien på avtaletidspunktet.»

I lovforslaget brukes begrepet «pensjonskapital». Dette begrepet finner vi ikke i foretakspensjonsloven for øvrig og det er med det upresist. Dette bør omformuleres til for eksempel «Kompensasjonen skal tilføres investeringsporteføljen tilknyttet fripolisen».

Investeringsvalg på en fripolise er et krevende valg. Det er derfor viktig med god informasjon. Vårt inntrykk er at kravene til informasjon er ivaretatt i lovverket, men vi stiller spørsmål ved hvordan det virker i praksis. Dette mest fordi dette er komplisert og vi er usikre på hvordan den enkelte fripoliseinnehaver forstår dette i praksis. Vi støtter at informasjonsreglene utvides til å vise hvordan en kompensasjon er beregnet, men er usikre på om også det vil være mulig å kommunisere forståelig. Ettersom en åpning for kompensasjon vil kunne medføre økt press på inngåelse av avtaler om investeringsvalg bør dette overvåkes.

Overskuddsdeling

Tekna er enig i tilsynets og arbeidsgruppens vurderinger. Selv om overskuddsdelingen kan være et insentiv til mer risiko og høyere avkastning så er det uklart om dette i praksis vil medføre høyere forventet avkastning og dermed regulering av fripolisene. Tekna støtter derfor ikke endringer i disse reglene.

Minstegrense for utstedelse av fripoliser

Tekna støtter finanstillsynets vurdering om at dette ikke tilfører noe reelt nytt utover det som følger av regelverket for konvertering av fripoliser til fripoliser med investeringsvalg. Støtter at det ikke gjøres generelle endringer i disse reglene.

En mulighet på individuelt grunnlag til å kreve overføring til annen foretakspensjonsordning eller individuell pensjonsavtale opp til premiereserve på 1,5G kan derimot støttes (det som omtales «Eventuelt:» i høringsnotatet. Dette bl.a. ettersom det ikke er alle pensjonsleverandører som tilbyr fripoliser med investeringsvalg.

Raskere utbetaling av små fripoliser

Tekna oppfatter omtalen i høringsnotatet slik at pensjonsinnretningen skal kunne sette ned utbetalingstiden slik at årlig ytelse blir 50 pst av G og videre at fripoliseinnehaver skal ha «frihet til å velge» ytterligere kortere utbetalingstid opp til en årlig ytelse på 1 G. Foreslått lovtekst må justeres slik at den samsvarer med vurderingen i høringsnotatet. For eksempel gjennom at «Medlemmet og pensjonsinnretningen kan avtale at...» endres til «Medlemmet kan kreve at ...» i §5-1 andre ledd tredje punktum. Vi støtter dette.

Med vennlig hilsen

Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening

Line Henriette Holten
generalsekretær